RIIGI TEATAJA

Nr. 30. 25. märtsil 1938. Nr. 30.

Art. 236. Aktsiisimaksu seaduse muutmise seadus.
237. Tempelmaksu seaduse muutmise ja täiendamise seadus.
238. Tartu Ülikooli asutiste ja kliinikute maksude normid.
239. Algkooli, keskkooli ja gümnaasiumi tunnikava määrus.
240. Kodundusõpilaste kooli õppetöö korraldamise määrus.
241. Linnas asuvate ühe- ja kaheaastase õppeajaga kodumajanduskoolide ja kokakooli õppetöö korraldamise määrus.
242. Maal asuvate üheaastase õppeajaga kodumajanduskoolide õppetöö korraldamise määrus.
243. Kodunduskeskkoolide õppetöö korraldamise määrus.
244. Korraldus aktsiaseltsi „Mobile", Tallinnas, mõnesuguste dokumentide sularahas tempelmaksmise korra kohta.
245. Teedeministeeriumi vabateenijate koosseisu muutmise ja täiendamise määrus.
246. Valga linna kauplemisaja sundmäärus.
247. Viljandi linnatapamaja taksid 1938/1939 majandusaastaks.
248. Rakvere linnatapamaja taksid 1938/1939 majandusaastaks.
249. Valgamaa heakorra sundmäärus.
250. Pärnumaal jalgrataste registreerimise ja jalgratastel sõitmise sundmäärus.
251. Sundmääruse tühistamine kuulutuste ja reklaamide pealt võetava maksu kohta Kunda alevis.

236. Aktsiisimaksu seaduse muutmise seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 18. märtsil 1938.

I

Aktsiisimaksu seaduse (RT 1935, 7, 54; 1937, 24, 201) § 28, 84, 102, 109, 143, 147, 148, 161, 162, 168 ja 193 muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 28. Paragrahvis 27 tähendatud esemed, mis ei ole maksustatud ega seaduslikus korras realiseeritud $1^1/_2$ aasta jooksul arvates ettevõtte loa kehtivuse

lõppemise päevast, müüakse ära Maksudevalitsuse direktori korraldusel sundmüügi korras enampakkumisel, müügi mittekordamineku juhul aga hävitatakse 1 aasta jooksul pärast enampakkumise teostamist.

Esemete müügist saadud rahast kaetakse kõigepealt esemete arestimise ja müügiga seotud kulud; ülejäävast summast arvutatakse aktsiisituludesse summa, mis võrdub müüdud esemete aktsiisimaksuga; lõpuks ülejääv summa makstakse välja esemete omanikule.

§ 84. Müügiks võib valmistada õlut algvirde ekstrakti sisaldusega ainult 11,0 kuni 12,0 ja üle 13,0 kaaluprotsendi 17,5°C juures, arvatud humalate lisandusega ja mõõdetult enne käärimise algust.

§ 102. Peenviin ja vein lastakse käibele pudelites, sisaldusega mitte üle 1 liitri, ja varustatakse maksumärkidega. Määrusega võib lubada kodumaa veine lasta käibele ka suuremates nõudes.

§ 109. Vedelpärmi käibele laskmine on keelatud. See keeld ei käi pärmi kultuuride (algainete) kohta.

Maksudevalitsuse direktor võib lubada väljastada tehastest vedelpärmi tehniliseks ning tervishoiuliseks otstarbeks ja emapärmina üleandmiseks teisele tehasele.

§ 143. Õllelt võetakse aktsiisimaksu õlle valmistamiseks tarvitatavate linnaste maksustamise teel, kusjuures linnastelt võetakse aktsiisimaksu:

1) 64 senti kilogrammilt, kui õlle algvirre sisaldab ekstrakti 11,0% kuni 12,0% kaalu järgi,
2) 74 senti kilogrammilt, kui õlle algvirre sisaldab ekstrakti üle 13,0% kaalu järgi.

Eelmise lõike punktides 1 ja 2 ettenähtud õlled peavad müügil üksteisest erinema sordinimetuse poolest.

§ 147. Välismaalt sisseveetud õllelt võetakse aktsiisimaksu:

1) 12 senti liitrilt, kui õlle algvirre sisaldab ekstrakti 11,0% kuni 12,0% kaalu järgi,
2) 18 senti liitrilt, kui õlle algvirre sisaldab ekstrakti üle 13,0% kaalu järgi.

Kui ei ole tehtud kindlaks õlle algvirde ekstrakti sisaldus, võetakse õllelt aktsiisimaksu eelmise lõike p. 2 ettenähtud määral.

§ 148. Peenviinalt võetakse aktsiisimaksu 1,20 krooni liitrilt.

§ 161. Bensiinilt võetakse aktsiisimaksu:

1) looduslikust naftast, kivi- või pruunsöest või nende tõrvast valmistatud bensiinilt — 18 senti kilogrammilt;
2) bituumsetest kiltkividest (õlikivist, põlevkivist) valmistatud bensiinilt — 15 senti kilogrammilt.

§ 162. Bensiinisegudelt muude ainetega võetakse aktsiisimaksu 18 senti kilogrammilt, kui segus on looduslikust naftast, kivi- või pruunsöest või nende tõrvast valmistatud bensiini, ning — 15 senti kilogrammilt, kui segus on ainult bituumsetest kiltkividest (õlikivist, põlevkivist) valmistatud bensiini ja õlisid.

§ 168. Aktsiisimaksust ei või vabastada juba käibele lastud ega maksumärgistatud maksuesemeid.

Samuti ei või vabastada aktsiisimaksust § 163 p. 6 põhjal kadu, mis on tekkinud maksustatud või pakistesse pakitud maksustamata maksuesemetes.

§ 193. Maksudevalitsuse direktor või tema volitusel ka maksu- ja tolliinspektor võib üksikutel juhtudel vabastada seaduses ettenähtud pakkimisest või pudelitesse valamisest ja maksumärgistamisest maksuesemeid, mis ei ole määratud müügiks.

II.

Käesolev seadus jõustub avaldamisega.

Tallinnas, 18. märtsil 1938.

K. Päts
Riigihoidja.

K. Selter
Majandusminister.

---

237. Tempelmaksu seaduse muutmise ja täiendamise seadus.

Antud Riigihoidja poolt dekreedina 18. märtsil 1938.

I.

Tempelmaksu seaduse (RT 1928, 45, 262 ühes hilisemate muudatuste ja täiendustega) § 7 p. 1, § 12 p. 3 ja § 17 p. 19 muudetakse ja pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

§ 7 p. 1.

1. Kui sõlmitud toimingus objekti hind on sedavõrd selguseta, et võimatu on seda kohe määrata ligikaudseltki, siis peab tempelmaksukohuslik isik kuu aja jooksul esitama toimingu kohta käiva dokumendi ühes ärakirjaga maksuinspektorile, kellele allub tempelmaksu tasumise järelevalve. Lepingud, millede üheks pooleks on riigi- või omavalitsusasutis või krediidi- või kindlustusasutis, ei kuulu esitamisele.

§ 12 p. 3.

3. Eesti Punase Risti Selts, Kaitseliit, Vigastatud Sõjameeste Ühing ja selle osakonnad, vabatahtliku tuletõrje ühingud ja nende liit, töövõtjate haiguse ja õnnetusjuhtumite vastu kindlustamise asutised, samuti ühingud, liidud ja asutised, kes tegutsevad ainult usulise, heategeliku, hoolekandelise, haridusliku, teadusliku, kunstilise, karskusliku, tervishoiulise, kehakasvatusliku või muu sellise üldkasuliku sihiga.

§ 17 p. 19.

19. Asutistele ja isikutele, kellel korralik raamatupidamine, võib Maksudevalitsuse direktor nende soovil lubada toimetada iga üksiku dokumendi tempelmaksustamise asemel teatavat liiki dokumentide tempelmaksustamist sularahas kord kuus. Selles korras tempelmaksustatud dokumendid peavad olema varustatud vastava märkusega. Maksudevalitsuse direktori korraldused avaldatakse Riigi Teatajas.

II.

Sama seadust täiendatakse paragrahviga 26^1 järgmises redaktsioonis:

§ 26^1.

Blankokstegemise pealiskirjade tempelmaksustamise eeskirjad.

Tempelmaksu tariifi järjekorranumbri 16 p. F lit. b ettenähtud edasiandmise pealiskirjad, mis tehtud enne 24. maid 1935, tempelmaksustatakse

ühe protsendi määral. Tempelmaks peab tasutud olema enne vastava dokumendi esitamist riigi- või omavalitsusasutisele, samuti krediidiasutisele, kui selle dokumendiga põhjendatakse või kindlustatakse mingisuguseid õigusi või nõudmisi. Tähendatud pealiskirjad, mis leiduvad riigi-, omavalitsus- või krediidiasutistes olevatel dokumentidel, peavad olema tempelmaksustatud 1% määral 1. augustiks 1938, kuid igal juhul enne vastavate dokumentide tagasiandmist või nende edasiandmist või esitamist sissenõudmiseks. Nimetatud asutised tasuvad puuduva tempelmaksu nende isikute arvel, kes esitasid dokumendid.

III.

Tempelmaksu tariifi järjekorranumbri 23 p. B muudetakse ning pannakse kehtima järgmises redaktsioonis:

Tariifi järjekorra nr.	Maksustamise objektid	Maksumäär	Tempelmaksu väljaarvamise alused
23.	B. Vastutuse tähtaja pikendus ja vastutuse uuendamine endistel tingimustel	0,1%	Kindlustatud summast

IV.

Tempelmaksu tariifi esimese osa maksumäärad, välja arvatud järjekorranumbrite 2 ja 11 A all ettenähtud maksumäärad, samuti sama tariifi teise osa järjekorranumbri 54 maksumäär kõrgendatakse 20% võrra.

Tallinnas, 18. märtsil 1938.

K. Päts
Riigihoidja.

K. Selter
Majandusminister.

Tartu Ülikooli Valitsuse poolt määratud ja Haridusministri poolt kinnitatud

238. Tartu Ülikooli asutiste ja kliinikute maksude normid.

Alus: Ülikoolide seaduse § 51 (RT 1937, 78, 641).

Nr.	Maksude ja asutiste nimetused, millede heaks maksud võetakse	Maksude määrad Kr.
	A. Teaduslike kraadide omandamise ja diplomi maksud:	
1	Iga väljaantava diplomi eest	5.—
2	Väitekirjade retsenseerimise eest:	
	a) magistri-väitekiri	15.—
	b) doktori-väitekiri	75.—

Nr.	Maksude ja asutiste nimetused, millede heaks maksud võetakse	Maksude määrad Kr.
3	Eksternidelt (immatrikuleerimata isikuilt) võetavad maksud:	
	a) magistri- ja doktorieksami korral eksamimaksu igalt eksamiainelt	4.—
	b) kõigi teiste eksamite korral — igalt eksamiainelt	2.—
	c) diplomitöö retsensiooni eest	10.—
	B. Ravipäevade põhimaksud (ülalpidamine ja harilik ravi) arstiteaduskonna kliinikuis:	
	I klassi ravipäeva põhimaks kõigis kliinikuis ööpäevas	4.75
	II klassi ravipäeva põhimaks öö-päevas:	
	a) vaimu- ja närvihaiguste kliinikus	3.—
	b) teistes kliinikutes	3.50
	III klaasi ravipäeva põhimaks öö-päevas:	
	a) vaimu- ja närvihaiguste kliinikus	1.40
	b) sealsamas krooniliste haiguste eest	1.90
	c) lastekliinikus: 1) ainult lapse pealt . .	1.—
	2) imik ühes emaga . .	1.25
	d) teistes kliinikutes	1.75
	Märkus. Välismaalastelt, statsionaarsetelt haigetelt, kes enne kliinikusse asumist on Eestis elanud vähemalt kaks kuud, võetakse ravitasu I ja II klassis 1½-kordses ja III klassis 1¼-kordses suuruses; neilt, kes on elanud alla 2 kuud — I ja II klassis 2-kordses ja III klassis 1½-kordses suuruses p. B ja C ettenähtud määradest.	
	C. Kõigis arstiteaduskonna kliinikuis eriravi ja materjalide ning instituutides, laboratooriumides eriuurimuste ja analüüside eest võetavad tasumäärad:	
1	Kliinilis-keemilised ja mikroskoobilised analüüsid, kusi, väljaheited, röga, veri, maomahl jne. üksikreaktsioonid	—.75 — 3.50
2	Seroloogilised ja bakterioloogilised uuringud: Vassermann, aglutinatsioonid, lumbaalpunktaat, mädasekreedid, kultuurid jne. üksikreaktsioonid	1.25 — 6.—
	Märkus. Vaktsiinide valmistamine, katseloomade süstimised ja teised säärased uuringud toimetatakse vaba kokkuleppe alusel.	
3	Patoloogilis-histoloogilised uuringud	1.25 — 4.50
4	Sanitaar-hügieenilised uuringud	—.75 — 15.—

Nr.	Maksude ja asutiste nimetused, millede heaks maksud võetakse	Maksude määrad Kr.
5	Kohtulik-laboratoorsed uuringud	6.— — 65.—
6	Mitmesugused uuringud ja ravi: respir. ainetevahetus, küstoskoopia, elektrogardiogramm, kunstlik pneumotooraks, biel. raseduse uurim., pertubatio tubarum jne. .	2.— — 5.—
7	Hüdro-, elektro-, mehaanoteraapia	—.35 — 2.—
	Finsen-Reyn	2.— — 5.—
	Märkus. Ambulatoorseile haigeile on füsikaalne ravi 25—50% kallim kui statsionaarsetele.	
8	Röntgen:	
	a) Läbivalgustused:	
	Thorax	3.50 — 5.—
	Ortogardiogramm	4.— — 6.—
	Kõhukoopa	6.— — 8.—
	Harilikud läbivalgustused	1.50 — 4.—
	Kolmekordne seedimistrakti läbivalgustus ühes kontrastvahendiga	7.— — 10.—
	b) Ülesvõtted: 9×12	3.—
	13×18	4.—
	18×24	5.50
	24×30	7.—
	30×40	9.—
	Ülesvõtted paberil ja korduvad ülesvõtted (järgmised ülesvõtted) 25—50% odavamad:	
	Hambaülesvõtted	2.— — 3.—
	Märkus. Selle juures vajalised kontrastvahendid ja operatiivsed toimetused arvestatakse eraldi tegelikus väärtuses.	
	c) Ravi:	
	Pinnaline ravi:	
	Milliamper-minut	—.08
	Alammäär	4.—
	Sügavravi:	
	Milliamper-minut	—.08
	Alammäär	5.—
	Korduvail juhtudel alammäär seansi eest	4.—
9	Raadiumiravi:	
	1—500 mgh. à 2 s. mgh., alammäär . .	5.—
	501—1000 mgh. à 1,5 s. mgh., alammäär	10.—
	1001—2000 mgh. à 1 s. mgh., alammäär	15.—
	2001 mgh. à 0,5 s. mgh., alammäär . .	20.—

Nr.	Maksude ja asutiste nimetused, millede heaks maksud võetakse	Maksude määrad Kr.
10	Sidematerjalid:	
	Sidemed	—.40 — 3.50
	Ekstensioonside leukoplastiga	5.— — 7.50
	Kipssidemed	5.— — 20.—
	Kipsvoodid	10.— — 30.—
	Tselluloidkorsetid	25.— — 60.—
	Lastepesu öö-päevas	—.25 — —.50
	Lõikusega seotud kulud	3.50 — 25.—
11	Mitmesugune muu ravi päevas kuni . .	1.—
	Märkus I. Kallimate medikamentide, seerumite, vaktsiinide jne. eest võetakse maks oma hinna järgi.	
	Märkus II. Kui vastavad toimingud teostati teaduslikes huvides või kui patsient ei ole suuteline tasu maksma, võib p. c. fikseeritud tasumääri vähendada või ära jätta vastavate kliinikute juhatajate ettepanekul korra järgi, mis nähakse ette Ülikooli Valitsuse poolt antavais eeskirjades.	
	D. Ülikooli polikliinikuis ning kliinikute ambulantsides võetavad tasumäärad:	
1	Polikliinikuis	—.25 — —.50
2	Silmakliiniku ambulantsis	—.15 — —.40
3	Lastekliiniku ambulantsis-nõuandlas . .	—.10 — —.25
4	Teistes kliinikute ambulantsides	—.25 — —.75
	Märkus I. Polikliinikute ja kliinikute ambulantsides tehtavate operatsioonide lisamaks on Sidemed, eriravi jne. käivad kliinikute tasumäärade alla.	1.25 — 5.50
	Märkus II. Kui vastavad toimingud teostati teaduslikes huvides või kui patsient ei ole suuteline tasu maksma, võib neid tasumääri vähendada või ära jätta polikliinikute ja kliinikute ambulantside juhatajate ettepanekul korra järgi, mis nähakse ette Ülikooli Valitsuse poolt antavais eeskirjades.	
	E. Ülikooli loomaarstiteaduskonna asutiste ja kliinikute tasunormid:	
	Haava-, sisehaiguste, veistehaiguste ning sünnitusabi ja väikeloomade kliinikuis võetakse maksu:	

Nr.	Maksude ja asutiste nimetused, millede heaks maksud võetakse	Maksude määrad Kr.
1	Ühekordse nõuandmise eest ilma looma järelevaatuseta:	
	a) hobuse, veise, sea, lamba, kitse puhul . .	—.35
	b) koera, kassi, sulglooma ja kodujänese puhul	—.20 — —.35
2	Ühekordse järelevaatuse eest:	
	a) hobuselt, veiselt	—.65
	b) sealt, lambalt, kitselt, vasikalt ja varsalt . .	—.45
	c) koeralt, kassilt, sulgloomalt ja kodujäneselt	—.20 — —.40
	Märkus. Korduvail järelevaatustel on tasu:	
	p. a) loomalt	—.35
	p. b) „	—.20
	p. c) „	—.10 — —.20
3	Kliinikusse statsionaarsele ravile jäetud loomadelt päevaraha:	
	a) hobuselt, veiselt	—.35
	b) sealt, lambalt, kitselt, vasikalt ja varsalt . .	—.15
	c) koeralt, kassilt, sulgloomalt ja kodujäneselt	—.10 — —.30
	Märkus I. Kliinikusse jäetud loomadele tarvilik sööt muretsetakse omaniku poolt.	
	Märkus II. Alanud päev loetakse terve päevana.	
4	Ravimise või järelevaatuse otstarbel ettevõetud toimingute eest punktides 2 ja 3 nimetatud maksude lisa:	
	I. Suurtel loomadel:	
	a) vähemate operatsioonide ja toimingute eest	—.35 — —.75
	b) suuremate operatsioonide eest	—.60 — 6.—
	c) iseäranis raskete ja luksusoperatsioonide eest	6.— — 12.—
	II. Väikeloomadel ja kodulindudel:	
	a) vähemate ja vajalike operatsioonide eest. .	—.35 — 2.—
	b) luksusoperatsioonide eest	1.25 — 2.50
	III. a) Röntgeni-läbivalgustus kestuse järgi . .	1.25 — 4.—
	b) Röntgen-pildistus (pildi suuruse järgi) . .	2.50 — 6.50
	Märkus. Arstimite ja sidemeterjalide eest on eraldi tasu nende väärtuse järgi.	
	Kirjaliku tunnistuse eest looma tervisliku seisukorra üle:	
	a) suurtel loomadel	1.25
	b) väikeloomadel	—.65
	Märkus. Nõutav tempelmaks on looma omaniku poolt.	

F. Õppesepikoja tasumäärad:

		Väike kr.	Keskmine kr.	Suur kr.
1	Uus haakideta raud tervele kabjale . .	—.55	—.65 — —.75	—.75
2	Uus päkahaakidega raud tervele kabjale	—.65	—.70 — —.75	—.85 — —.95
3	Uus ees- ja päkahaakidega raud tervele kabjale . . .	—.70	—.75 — —.80	—.90 — 1.—
4	Uus kruvihaakidega raud tervele kabjale	—.65 — —.75+	—.75 — —.85+	—.85 — —.95+
		+ kruvihaakide hind		
5	Vana raud tervele kabjale			—.30 — —.60
6	Uus raud haigele kabjale			—.85 — 1.30
		+ kruvihaakide hind		
7	Vana raud haigele kabjale			—.40 — —.60
8	Kinnine raud haakideta .	1.—	1.10	1.30
9	Kinnine raud haakidega .	1.10+	1.20+	1.40+
		+ kruvihaakide hind		
10	Vana kinnine raud			—.45 — —.65
11	Lõhe kinnistusabinõu			—.25 — —.60
12	Raua alt äravõtmine			—.05 — —.15
13	Vana raua kinnitamine			—.05 — —.15
	Iseäralised juhud, nagu tõrkujate hobuste rautamine, lisandused raudade juurde, nagu nahast ja takust alus, hinnatakse vastavate juhtude (materjal, töö) kohaselt.			
	G. Loomaarstiteaduskonna instituutides ja kabinettides tehtavate analüüside ja eriuurimuste eest võetakse maksu:			
1	Mikroskoobiline uurimine			—.30 — —.60
2	Bakterioloogiline uurimine			—.30 — 1.25
3	Seroloogiline uurimine			—.20 — 1.65
4	Ensüümreaktsioonid à			—.15 — —.65
5	Keemilised uurimised à			—.30 — 2.50
6	Füsikaalsed uurimised à			—.15 — —.25
7	Loomade lahang			—.50 — 5.—
8	Lindude lahang			—.25 — 1.—
9	Pataloogilis-histoloogilised uurimised			—.50 — 2.50
10	Kohtulik-laboratoorsed uurimised			3.— — 65.—

Tasu määramine katseloomade süstimise korral toimub kokkuleppel.

Märkus. Teadusliku uurimise ja õppetegevuse huvides võib p. E, F ja G ettenähtud tasumääri vähendada või koguni ära jätta Loomaarsti-teaduskonna vastavate kliinikute ja asutiste juhatajate ettepanekul korra järgi, mis nähakse ette Ülikooli Valitsuse poolt antavais eeskirjades.

Käesolevad maksude normid asendavad (RT 1935, 36, 345) avaldatud norme ja kehtivad alates 1. aprillist 1938.

Tallinnas, 8. märtsil 1938.

Haridusminister A. Jaakson.

Teaduse ja Kunsti Osakonna direktor Joh. Vasar.

---

239. Algkooli, keskkooli ja gümnaasiumi tunnikava määrus.

Alus: Avalikkude algkoolide seaduse § 43 (SK VI 1938, 1, 3), Keskkoolide seaduse § 23 (SK VI 1938, 1, 4), Gümnaasiumide seaduse § 23 (SK VI 1938, 1, 5), Eraõppeasutiste seaduse § 22, § 23 ja § 24 (SK VI 1938, 1, 12).

I. Üldised eeskirjad.

§ 1. Algkoolid, keskkoolid ja gümnaasiumid töötavad tabelis antud tunnikava ja järgnevates paragrahvides antud juhtnööride alusel. Kolledžitüübilised koolid töötavad eritunnikavadega, mis kinnitatakse Haridusministeeriumi Koolivalitsuse direktori poolt.

§ 2. Õppetunni vältus on 45 minutit keskkoolis, gümnaasiumis ja linna algkoolis, kuna maa-algkoolis kolme esimese tunni vältus on 50 minutit ja järgnevatel õppetundidel 45 minutit.

Õppetundide vaheajad on igaüks 10 minutit, peale einetamiseks määratud vaheaja, mis on 15—30 minutit.

§ 3. Peale tabelites näidatud tundide on igas klassikomplektis üks tasu alla kuuluv klassijuhataja-tund. Klassijuhataja-tunnid tuleb kasutada õpilaste kavakindlaks kasvatuslikuks juhtimiseks ja ringide töö korraldamiseks. Klassijuhataja-tund esineb kindlal kohal klassi nädalatunniplaanis, võimalikult üheaegselt kõigis klassides päeva esimese või viimase tunnina. Klassijuhataja-tunni sisustamiseks õppenõukogu kinnitab eritöökava.

§ 4. Muukeelsetes koolides I võõrkeelele määratud tundidel õpetatakse riigikeelt.

§ 5. Võimlemist ja käsitööd õpetatakse tunnikavas näidatud tundide arvuga eraldi tütarlastele ja poeglastele, alates 5-st õppeaastast; riigi kulude suurenemise vältimiseks tuleb nimetatud ainete tundideks ühendada kahe klassikomplekti õpilased soo järgi.

§ 6. Koorilaulu võib õpetada 1—2 tundi nädalas vajaduse ja töökava kohaselt klassilaulutundide arvel.

II. Algkooli tunnikava.

§ 7. Kirjatehnikat õpetatakse 1., 2. ja 3. õppeaastal pooletundide kaupa ühenduses joonistamise või emakeelega; 4., 5. ja 6. õppeaastal õpetatakse kirjatehnikat koos joonistamisega vajaduse järgi.

§ 8. Koolides, kus koolimaja ei võimalda võimlemist kinnises ruumis, võib kasutada halva ilma korral võimlemise tunnid teiste õppeainete õpetamiseks. Kevadel õpetatakse võimlemist rohkem nende ainete arvel, millega asendati talvel võimlemist.

§ 9. Õppenõukogu otsusel ja koolide inspektori kinnitusel võib algkooli üksikuis klassides koondada mõne õppeaine õpetamist lühemale ajale suurema nädalatundide arvuga, vähendades selleks ajaks nädalatundide arvu teistes ainetes, nõnda et need ained, mille tundide arvu vähendati, saaksid hiljem kõik oma tunnid tagasi.

§ 10. Õppenõukogu otsusel ja koolide inspektori kinnitusel võib V ja VI klassis kasutada kuni 3 lisatundi nädalas klassi kohta mõne tunnikavas nimetatud aine tundide arvu suurendamiseks või uue aine õpetamiseks. Viimasel juhul on osavõtt neist tundidest õpilastele vabatahtlik, kuid õpilane, kes algas vabatahtliku aine õppimist, võib sellest loobuda alles poolaasta lõpul või varem õppenõukogu loal. Õppenõukogu võib vabatahtliku aine õppimist keelata õpilasele, kes sunduslikes õppeaineis ei jõua rahuldavalt edasi. Kui lisatundide andmine suurendab õpetajate tundide arvu üle tasude seaduses ettenähtud normi, siis kannab kulud hoolekogu või ülalpidaja.

§ 11. Õppenõukogu otsusel koolide inspektor võib lubada üheks aastaks muudatusi kehtivas tunnikavas kahe nädalatunni ulatuses iga klassi kohta tingimusel, et selle all ei kannataks ühegi aine läbivõtmine õppekavades ettenähtud ulatuses ega muutuks tundide üldarv klassis.

§ 12. Kaugemale ulatuvaid muudatusi kehtivas tunnikavas võib lubada Haridusministeeriumi Koolivalitsuse direktor sellekohasel õppenõukogu otsusel, millele on lisatud koolide inspektori arvamus.

III. Keskkool ja gümnaasium.

§ 13. Reaalkoolis õppenõukogu võib vabastada õpilast teise võõrkeele õppimisest vanemate palvel ja keelata teise võõrkeele õppimist õpilasele, kelle edasijõudmine esimeses võõrkeeles ei ole rahuldav.

§ 14. Gümnaasium võib töötada kolme erineva tunnikava järgi, milledest üks on määratud humanitaar- ja kaks reaalharu jaoks. Reaalharu tunnikava R_1 rõhutab matemaatikat ja loodusteadust, kuna R_2 rõhutab võõrkeeli ja loodusteadust.

§ 15. Avalikule gümnaasiumile valib haru ja kava variandi vastav koolivalitsus, eragümnaasiumile — selle ülalpidaja, kinnitab Haridusminister.

§ 16. Haridusministri loal võib ühes ja samas gümnaasiumis töötada ka kaks haru; sel korral õpilased jagunevad kahte rühma neil õppetundidel, milles erinevad mõlemad harud. Asjakohase ettepaneku teeb gümnaasiumi õppenõukogu vastava koolivalitsuse kaudu.

§ 17. Ühis- ja tütarlaste gümnaasiumis õpetatakse riigikaitse õpetuse asemel tütarlastele õppenõukogu valikul kas kodundust, käsitööd või mõnda muud oskusainet.

§ 18. Usuõpetusele ja valitavale ainele määratud tundidest tuleb reserveerida vajalik arv tunde usuõpetuse jaoks, kui on vähemalt 10 õpilast, kes soovivad õppida seda ainet. Kui usuõpetust õpib vähemalt 20 õpilast klassikomplektis, siis määratakse usuõpetusele normaalselt mitte üle 2 tunni nädalas. Ülejäänud tunnid kasutatakse juba õpetatavate ainete tundide arvu suurendamiseks või tunnikavas nimetamata ainete õpetamiseks õppenõukogu valikul ja otsusel ning Haridusministeeriumi Koolivalitsuse direktori kinnitusel. Õpetamiseks lubatud valitava aine tunnid on õpilastele kohuslikud.

§ 19. Õppenõukogu otsusel võib üksikuis klassides koondada mõne õppeaine õpetamist lühemale ajale ettenähtust suurema nädalatundide arvuga, vähendades selleks ajaks nädalatundide arvu teistes ainetes, nõnda et need ained, mille tundide arvu vähendati, saaksid hiljem kõik oma tunnid tagasi.

§ 20. Õppenõukogu otsusel ja Haridusministeeriumi Koolivalitsuse direktori kinnitusel võib igas klassis vähendada mõne aine tundide arvu ühe või kahe tunni võrra, aga kokku klassi kohta mitte üle 3 nädalatunni, ja võidetud aega kasutada mõne teise aine tundide arvu suurendamiseks või mõne uue, tunnikavas mitte nimetatud aine õpetamiseks. Sel korral ei tohi suure-

neda tunnikavas määratud tundide üldarv klassis ega kannatada ühegi tunnikavas ettenähtud aine õpetamine.

§ 21. Kaugemale ulatuvaid muudatusi tunnikavas võib lubada Haridusministeeriumi Koolivalitsuse direktor, kui see muudatus ei ole seotud riigi kulude suurendamisega, ja Haridusminister, kui see muudatus on seotud kulude suurendamisega.

§ 22. Tunnikava muudatused, mis vajavad Haridusministeeriumi kinnitamist, pannakse Haridusministeeriumi Koolivalitsusele ette hiljemalt 1. maiks. Muudatustest, mis ei vaja Haridusministeeriumi kinnitamist, keskkooli või gümnaasiumi direktor teatab Haridusministeeriumi Koolivalitsusele hiljemalt 10. septembriks, esitades ka oma kooli nädalatunniplaani.

IV. Määruse elluviimine.

§ 23. Üksikasjalisi juhatusi käesoleva määruse elluviimiseks annab Haridusministeeriumi Koolivalitsus.

§ 24. Käesolev määrus astub jõusse alates 1. augustist 1938. Sellest tähtajast arvates kaotavad maksvuse Algkooli, keskkooli ja gümnaasiumi tunnikava määrus (RT 1937, 54, 497).

Tallinnas, 17. märtsil 1938. Nr. 32379.

Haridusminister A. Jaakson.
Koolivalitsuse direktor V. Alttoa.

I. Algkooli tunnikava.

1. Eestikeelne algkool.

	Maal							Linnas						
	I	II	III	IV	V	VI	Kokku	I	II	III	IV	V	VI	Kokku
Emakeel ja kodulugu . .	9	9	7	7	6	6	44	9	9	7	6	5	5	41
Usuõpetus	2	2	2	2	2	2	12	2	2	2	2	2	2	12
Ajalugu ja kodanikuõpetus	—	—	—	2	3	3	8	—	—	—	2	3	3	8
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	30	5	5	5	5	5	5	30
Loodusõpetus ja tervishoid	—	—	3	3	3	3	12	—	—	3	3	3	3	12
Maateadus	—	—	—	2	2	2	6	—	—	—	2	2	2	6
Joonistamine	2	2	2	2	2	2	12	2	2	2	2	2	2	12
Kirjatehnika	1	1	1	—	—	—	3	1	1	1	—	—	—	3
Tööõpetus	2	2	2	2	2	2	12	2	2	2	2	2	2	12
Võimlemine	2	2	2	2	2	2	12	2	2	2	2	2	2	12
Laulmine	2	2	2	2	2	2	12	2	2	2	2	2	2	12
Kokku:	25	25	26	29	29	29	163	25	25	26	28	28	28	160

2. Muukeelne algkool.

Emakeel ja kodulugu . .	9	6	5	5	5	5	35	9	6	5	5	5	5	35
Riigikeel	—	5	5	5	5	5	25	—	5	5	4	4	4	22
Usuõpetus	2	2	2	2	2	2	12	2	2	2	2	2	2	12
Ajalugu ja kodanikuõpetus	—	—	—	2	2	2	6	—	—	—	2	2	2	6
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	30	5	5	5	5	5	5	30
Loodusõpetus ja tervishoid	—	—	2	2	3	3	10	—	—	2	2	3	3	10
Maateadus	—	—	—	2	2	2	6	—	—	—	2	2	2	6
Joonistamine	2	1	1	1	1	1	7	2	1	1	1	1	1	7
Kirjatehnika	1	1	1	—	—	—	3	1	1	1	—	—	—	3
Tööõpetus	2	2	2	2	2	2	12	2	2	2	2	2	2	12
Võimlemine	2	2	2	1	1	1	9	2	2	2	2	2	2	12
Laulmine	2	2	2	2	1	1	10	2	2	2	2	1	1	10
Kokku:	25	26	27	29	29	29	165	25	26	27	29	29	29	165

II. Keskkooli tunnikava.

	Reaalkool				Progümnaasium					
	I 7.	II 8.	III 9.	Kokku 7.—9.	I 5.	II 6.	III 7.	IV 8.	V 9.	Kokku 5.—9.
Emakeel	4	4	4	12	5	5	4	4	4	22
I võõrkeel või riigikeel	6	4	6	16	5	5	4	3	3	20
II võõrkeel	—	3	3	6	—	—	3	3	3	9
Ajalugu ja kodanikuteadus	2	2	2	6	2	2	2	2	2	10
Matemaatika	4	4	4	12	5	4	4	4	4	21
Loodusteadus	2	1	1	4	3	2	2	—	1	8
Tervishoid	—	—	1	1	—	—	—	—	2	2
Füüsika	—	2	2	4	—	—	—	2	2	4
Keemia	—	2	—	2	—	—	—	2	—	2
Maateadus	2	2	2	6	—	2	2	2	2	8
Joonistamine ja joonestamine	2	1	1	4	2	2	2	2	2	10
Riigikaitseõpetus (käsitöö tüt.)	2	2	2	6	2	2	2	2	2	10
Võimlemine	2	2	2	6	2	2	2	2	2	10
Laulmine	1	1	1	3	1	1	1	1	1	5
Usuõpetus ja valitav aine	3	2	2	7	2	2	3	2	2	11
Kokku:	30	32	33	95	29	29	31	31	32	152

III. Gümnaasiumi tunnikava.

	Humanitaarharu				Reaalharu							
					R_1				R_2			
	I 10.	II 11.	III 12.	Kokku 10.-12.	I 10.	II 11.	III 12.	Kokku 10.-12.	I 10.	II 11.	III 12.	Kokku 10.-12.
Emakeel	4	3	3	10	4	3	3	10	4	3	3	10
I võõrkeel või riigikeel	4	4	3	11	4	4	3	11	5	5	5	15
II võõrkeel	2	2	2	6	2	2	2	6	5	3	3	11
Ladina keel	5	5	5	15	—	—	—	—	—	—	—	—
Ajalugu	2	3	3	8	2	2	2	6	2	3	3	8
Kodanikuteadus ja majandusteadus	—	—	2	2	—	—	2	2	—	—	2	2
Filosoofia	—	2	1	3	—	2	—	2	—	2	1	3
Matemaatika	3	2	2	7	4	4	4	12	3	2	2	7
Loodusteadus	1	—	—	1	1	2	—	3	—	2	—	2
Tervishoid	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1	1	2
Füüsika	2	2	2	6	3	3	4	10	2	2	2	6
Keemia	1	—	—	1	2	—	—	2	2	—	—	2
Maateadus	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1
Kosmograafia	—	—	1	1	—	—	2	2	—	—	1	1
Joonistamine ja joonestamine	—	—	—	—	2	1	1	4	—	—	—	—
Riigikaitseõpetus	2	2	2	6	2	2	2	6	2	2	2	6
Võimlemine	2	2	2	6	2	2	2	6	2	2	2	6
Laulmine	1	1	1	3	1	1	1	3	1	1	1	3
Usuõpetus ja valitav aine	3	3	3	9	3	3	3	9	4	4	3	11
Kokku:	32	32	32	96	32	32	32	96	32	32	32	96

240. Kodundusõpilaste kooli õppetöö korraldamise määrus.

Antud Haridusministri poolt 15. märtsil 1938.

Alus: Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse §§ 60, 61, 63, 64, 65, 68, 71, 85, 86 ja 121 (SK VI 1938, 1, 6).

§ 1. Kodundusõpilaste koolid on 2-aastase õppeajaga osaajalised keskastme kodumajanduslikud õppeasutised, mis naisõpilasi ette valmistavad koduabilise ülesannetele.

§ 2. Õppetöö alguse, lõpu ja vaheaegade suhtes on kodundusõpilaste koolis kehtivad Haridusministri poolt keskkoolide kohta antavad tähtajad.

§ 3. Kodundusõpilaste kooli õpilasiks võetakse vastu isikuid, kes on vähemalt 16 aastat vanad ja lõpetanud 6-klassilise algkooli või omandanud sellele vastava ettevalmistuse, kusjuures eesõigus antakse neile, kes praktiseerivad või on varem praktiseerinud õppekodus või Eesti Naisliidu poolt tunnustatud kodumajapidamises.

Õpilaste vastuvõtmine toimub sügisel enne õppetöö algust.

§ 4. Õpilaste normaalarvuks klassikomplekti kohta on 20 ja maksimaalarvuks 24; kui õpilaste arv on alla 20, siis Haridusminister määrab õpilaste minimaalarvu, mille juures võib klassikomplekti avada.

Üle maksimaalarvu võib võtta õpilasi vastu ainult Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori loal; kui on lubatud õpilasi vastu võtta üle maksimaalarvu ja eelarves ettenähtud krediidid seda võimaldavad, võib Haridusminister lubada õppepraktika tundideks rühmitada õpilasi kahte rühma.

§ 5. Koolis on kehtiv alljärgnev tunnikava:

Õppeained	Nädalatundide arv õppeainetes		
	I õppeaasta	II õppeaasta	Kokku
1. Käitumisõpetus ja teenistusalased vahekorrad	½	½	1
2. Kodune tervishoid	½	½	1
3. Lastehoid ja -kasvatus	—	1	1
4. Kodukorrashoid	1	—	1
5. Toitlustamine	4	3	7
6. Pesu- ja rõivaste pesemine, puhastamine, parandamine ja üldine korrashoid	1	2	3
7. Arvutamine ja perenaise-kirjavahetus	1	—	1
8. Kodukorrastus ühes perekonnaarvepidamisega	—	1	1
Kokku õpilase kohta	8	8	16

§ 6. Õppenõukogu võib koondada üksikute õppeainete tunnid lühemale ajale, kusjuures tuleb pidada silmas, et nädalatundide üldarv ei muutuks.

§ 7. Õppenõukogu võib teha tunnikavas ja õppetöö korralduses vähemaid muudatusi Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna loal.

§ 8. Kooli lõpetajaile, kes soovivad koduabilise nimetust ja on praktiseerinud koolis õppimise ajal, enne seda või pärast kooli lõpetamist vähemalt 22 kuud õppekodus või täitnud sama kestusega praktika mõnes kodumajapidamises, mis Eesti Naisliidu ettepanekul on Haridusministeeriumi

Kutseoskuse Osakonna vastava nõuniku poolt kinnitatud, korraldatakse kooli juures koduabilise eksam alljärgnevais aineis:

1) tervishoius ja lastehoius — suuline katse;

2) pesu- ja rõivaste ja kodukorrashoius — suuline katse ja lühiajaline praktiline ülesanne;

3) toiduvalmistamises — praktiline ülesanne.

§ 9. Eksamikomisjoni moodustavad: koolijuhataja, aineõpetajad ja Kodumajanduskoja esindaja.

Tarviduse korral võib Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori määramisel eksamikomisjoni täiendada kooli ülalpidaja või hoolekogu esindajaga, kohaliku koolivalitsuse ja Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna esindajaga.

Eksamikomisjoni juhatajaks on koolijuhataja või tema asetäitja. Eksamikomisjon on üksikute ainete eksamineerimisel otsusevõimeline, kui koos on komisjoni juhataja ja vastava aine õpetaja.

§ 10. Kooli lõpetajad, kelle eksamitulemused kui ka teadmised ja võimed kõigis koolis õpitud aineis on hinnatud rahuldavaiks ning käitumine on korralik, saavad koolilt õppenõukogu otsusel Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori poolt kinnitatud vormi järgi koduabilise tunnistuse, millele kirjutavad alla koolijuhataja ja aineõpetajad.

§ 11. Õpilasile, kes koolis õppeaja kestel on edukalt õppinud, kuid kelle teadmised või võimed ühes eksamiaines on eksamikomisjoni poolt tunnustatud mitterahuldavaiks, võib eksamikomisjon selles aines määrata uue katse järgmisel eksamikomisjoni kokkutulekul.

§ 12. Enne käesoleva määruse kehtimahakkamist tööstusõpilastekooli kodumajapidamise-haru lõpetanud isikud, kui neil on täidetud § 8 nõutav praktika, võivad käesoleva määruse alusel õiendada koduabilise eksami ja saada vastava tunnistuse ühises korras kodundusõpilaste kooli lõpetajatega.

§ 13. Kool võib kutseeksami õiendajailt võtta eksamimaksu eksamil tekkivate kulude katteks kuni 3 krooni isikult.

§ 14. Käesolev määrus hakkab kehtima 1. aprillil 1938. Samast ajast kaotab kehtivuse Kodundusõpilaste-kooli tunnikava määrus (RT 1937, 63, 548).

Tallinnas, 15. märtsil 1938. Nr. 4394.

Haridusminister A. Jaakson.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

---

241. Linnas asuvate ühe- ja kaheaastase õppeajaga kodumajanduskoolide ja kokakooli õppetöö korraldamise määrus.

Antud Haridusministri poolt 15. märtsil 1938.

Alus: Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse §§ 38, 55, 56, 61, 63, 64, 65, 68, 71, 85, 86, 109, 110 ja 121 (SK VI 1938, 1, 6).

§ 1. Linnas asuvad üheaastase õppeajaga kodumajanduskoolid on keskastme kodumajanduslikud õppeasutised, mis annavad õpilasile praktilisi oskusi ja teadmisi edukaks kodumajapidamiseks ning valmistavad ette koduabilise eksamile.

§ 2. Linnas asuvate kaheaastase õppeajaga kodumajanduskoolid on keskastme kodumajanduslikud õppeasutised, mis valmistavad ette õppinud majapidaja kutsele toiduvalmistamise alal (õppinud keetjaid).

§ 3. Kokakool on keskastme tööstuslik õppeasutis, mis valmistab ette koka tööalale ja selle õppeaja kestus on kolm aastat, kusjuures kahte esimest õppeaastat võib asendada kaheaastase õppeajaga kodumajanduskool, mis valmistab ette õppinud majapidaja kutsele toiduvalmistamise alal.

§ 4. Õppetöö alguse, lõpu ja vaheaegade kohta kõigis neis koolides on kehtivad samad tähtajad, mis määratakse Haridusministri poolt keskkoolide kohta.

Peale hariliku õppetöö on kaheaastase õppeajaga kodumajanduskoolis ja kokakoolis I ja II õppeaasta vahelisel suvel õpilastel vähemalt neljanädalane õppepraktika õppenõukogu määramisel kooli juures ja õppekodus või õppenõukogu poolt heakskiidetud kodus või asutises.

Enne kokakooli viimasesse klassi astumist on õpilastel kaks kuud toiduvalmistamise praktikat õppenõukogu poolt heakskiidetud asutises.

§ 5. Õpilasiks võetakse vastu isikuid, kes on vähemalt 15 aastat vanad ja lõpetanud 6-klassilise algkooli, kusjuures antakse eesõigus neile, kes on praktiseerinud kodumajapidamises või lõpetanud täienduskooli. Õpilaste vastuvõtmine toimub sügisel enne õppetöö algust.

§ 6. Kui § 5 toodud tingimusile vastavaid kooli astuda soovijaid on rohkem kui vabu kohti, siis määrab vastuvõtmise korra õppenõukogu, kusjuures õppenõukogul on õigus korraldada ka võistluskatseid.

Vabade kohtade puhul võib õppenõukogu eriotsusega võtta vastu ka alla 15 aasta vanuseid.

§ 7. Õpilaste normaalarvuks klassikomplekti kohta on 20 ja maksimaalarvuks 24; kui õpilaste arv on alla 20, siis Haridusminister määrab õpilaste minimaalarvu, kusjuures võib avada klassikomplekti. Üle maksimaalarvu võib võtta õpilasi vastu ainult Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori loal; kui on lubatud võtta vastu õpilasi üle maksimaalarvu ja eelarves ettenähtud krediidid seda võimaldavad, võib Haridusminister lubada õppepraktika tundideks rühmitada õpilasi kahte rühma.

§ 8. Koolides on kehtiv alljärgnev tunnikava:

Õppeained	Klassid ja nädalatundide arv õppeainetes							
	Üheaastase õppeajaga kool	Kaheaastase õppeajaga kool			Kokakool			
		I	II	Kokku	I	II	III	Kokku
1. Eesti keel ja kirjavahetus	—	2	2	4	2	2	1	5
2. Ühiskonna-, perekonna- ja kasvatusõpetus	2	—	2	2	—	2	—	2
3. Tervishoid ja lastehoid	2	—	2	2	—	2	—	2
4. Kodukorrashoid ja pesupesemine	3	3	—	3	3	—	—	3
5. Elamu, selle sisustamine ja kaunistamine	1	—	2	2	—	2	—	2
6. Rõivastus ja pesu ühes kodukäsitööga	8	8	4	12	8	4	2	14
7. Toitlustamine	16	20	20	40	20	20	30	70
8. Aiandus	2	4	4	8	4	4	—	8
9. Kodukorrastus ühes perekonnaarvepidamisega	2	—	2	2	—	2	—	2
10. Asutiste korrastus ja arvepidamine	—	—	—	—	—	—	4	4
11. Õppenõukogu poolt määratavad ained	4	3	2	5	3	2	3	8
Kokku õpilase kohta	40	40	40	80	40	40	40	120

§ 9. Õppenõukogu võib koondada üksikute õppeainete tunnid lühemale ajale, kusjuures tuleb pidada silmas, et nädalatundide üldarv ei muutuks.

§ 10. Peale tunnikavas ettenähtud õppetöö on õpilased õppejõudude juhtimisel ja järelevalvel kohustatud võtma osa kooliruumide korrashoiuga ja tellimistega seoses olevaist töödest, kusjuures tööpäeva pikkus ei või tõusta keskmiselt üle 8 tunni. Töötellimisi võib võtta vastu niipalju, kui need õpilastele oskuste ja vilumuste omandamiseks on vajalikud.

§ 11. Koolijuhataja esitab enne õppetöö algust tundide jaotuse õppejõudude vahel ühes õppenõukogu poolt määratud tundide kasutamisega Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonnale kinnitamiseks.

§ 12. Õppenõukogu võib teha tunnikavas ja õppetöö korralduses vähemaid muudatusi Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna loal.

§ 13. Üheaastase õppeajaga kodumajanduskooli lõpetajaile korraldatakse lõppeksam, mis sisaldab järgmist:

1) toiduvalmistamise alal praktiline ülesanne ühes kalkulatsioonide valmistamise ja seletuste andmisega;

2) rõivastuse ja kodukäsitöö alal aasta- ja lõpptöö hindamine;

3) kodukorrastuse ja kodukorrashoiu või tervishoiu ja lastehoiu alal suuline katse õppenõukogu valikul.

§ 14. Kaheaastase õppeajaga kodumajanduskooli lõpetajaile korraldatakse lõppeksam, mis on ühtlasi ka õppinud majapidaja kutseeksamiks toiduvalmistamise alal ja sisaldab järgmist:

1) toiduvalmistamise alal praktiline ülesanne ühes eelkalkulatsioonide, töökava ja aruande valmistamisega;

2) rõivastuse ja kodukäsitöö alal aasta- ja lõpptöö hindamine;

3) tervishoiu, lastehoiu ja toitlustamise alal suuline katse;

4) kodukorrastuse, kodukorrashoiu ja pesupesemise alal suuline katse.

§ 15. Kokakooli lõpetajaile korraldatakse lõppeksam, mis on ühtlasi ka õppinud töölise kutseeksamiks koka tööalal ja sisaldab järgmist:

1) kirjalik ülesanne toidusedelite koostamise, kalkulatsioonide ja töökavade valmistamise alal;

2) suurema lõuna-, õhtu- või pidusöögi valmistamine antud juhuks;

3) lühiajaline katsetöö töövõtete alalt;

4) suuline katse tervihoiu ja toitlustamise alal.

§ 16. Eksamikomisjoni kõigis neis koolides moodustavad: koolijuhataja või tema asetäitja, vastava ala õpetajad ja Kodumajanduskoja esindaja. Tarviduse korral võib Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori määramisel eksamikomisjoni täiendada kooli ülalpidaja või hoolekogu esindajaga, kohaliku koolivalitsuse ja Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna esindajaga ning kokakoolis ka eriteadlasega kokatöö alal.

Eksamikomisjoni juhatajaks on koolijuhataja või tema asetäitja. Eksamikomisjon on üksikute ainete eksamineerimisel otsusevõimeline, kui koos on komisjoni juhataja ja aineõpetajad ning kokakoolis peale nende veel üks eksamikomisjoni liige väljastpoolt õppenõukogu.

§ 17. Eksamid korraldatakse kevadel koolitöö lõpul ja tarviduse korral ka sügisel. Eksami lähema tähtaja määrab koolijuhataja, kes kutsub kokku ka eksamikomisjoni ja teatab eksami tähtaegadest Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonnale.

§ 18. Õpilased, kelle eksamitulemused kui ka teadmised ja võimed kõigis koolis õpitud sunduslikes aineis ning käitumine on hinnatud vähemalt

rahuldavaiks, saavad koolilt õppenõukogu otsusel Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori poolt kinnitatud vormi järgi lõputunnistuse, millele kirjutavad alla koolijuhataja ja õppejõud ning võimaluse korral ka teised eksamikomisjonist osavõtjad liikmed.

Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakond võib kooli õppenõukogu ettepanekul lubada anda lõputunnistuse ka õpilasile, kelle teadmised ja võimed ühes aines, mis ei kuulu eksamiainete hulka, on hinnatud puudulikeks.

§ 19. Õpilasile, kes kooli õppeaja kestel on edukalt õppinud, kuid kelle teadmised ja võimed ühes või kahes eksamiaines on eksamikomisjoni poolt tunnustatud mitterahuldavaiks, võib eksamikomisjon neis aineis määrata uue katse nelja kuu kestel.

§ 20. Need üheaastase kodumajanduskooli õppenõukogu poolt lõputunnistuse väärilisеks tunnustatud õpingute lõpetajad, kes on pärast kooli lõpetamist praktiseerinud vähemalt 10 kuud õppekodus või täitnud vähemalt 10-kuulise Eesti Naisliidu või Eesti Maanaiste Keskseltsi poolt küllaldaseks tunnustatud ja Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna vastava nõuniku poolt kinnitatud praktika oma erialal muul harjutuskohal, omandavad koduabilise nimetuse ja neile antakse kooli poolt vastav tunnistus Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna poolt kinnitatud vormi järgi.

Õppenõukogu algatusel ja käesoleva paragrahvi esimeses lõikes ettenähtud korras võib tunnustada küllaldaseks ka praktika, mis on täidetud enne kooli astumist.

§ 21. Üheaastase kodumajanduskooli lõpetajad, kes on omandanud kooli lõputunnistuse enne käesoleva määruse maksmahakkamist ning on täitnud eelmises paragrahvis ettenähtud praktika, saavad koduabilise nimetuse ja vastava tunnistuse § 20 ettenähtud korras.

§ 22. Kaheaastase õppeajaga kodumajanduskooli õppenõukogu poolt lõputunnistuse väärilisеks tunnustatud õpingute lõpetajad, kes on pärast või enne kooli lõpetamist praktiseerinud vähemalt 10 kuud õppekodus või täitnud vähemalt 10-kuulise Eesti Naisliidu või Eesti Maanaiste Keskseltsi poolt küllaldaseks tunnustatud ja Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna vastava nõuniku poolt kinnitatud praktika, omandavad eelnimetatud õppenõukogu otsusel õppinud majapidaja kutse toiduvalmistamise alal (õppinud keetja) ja neile antakse kooli õppenõukogu poolt vastav kutsetunnistus Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna poolt kinnitatud vormi järgi.

§ 23. Kaheaastase õppeajaga kodumajanduskooli lõpetajad, kes on omandanud kooli lõputunnistuse enne käesoleva määruse maksmahakkamist ning täitnud eelmises paragrahvis ettenähtud praktika, saavad õppinud majapidaja kutsetunnistuse § 22 ettenähtud korras.

§ 24. Kokakooli lõputunnistuse väärilisеks tunnustatud õpingute lõpetajad, kes on pärast kooli lõpetamist rahuldavalt praktiseerinud vähemalt ühe aasta kooli poolt heakskiidetud asutises, omandavad õppenõukogu otsusel § 16 nimetatud eksamikomisjoni hinnangu alusel õppinud töölise kutse koka tööalal ja neile antakse kooli poolt vastav kutsetunnistus Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori poolt kinnitatud vormi järgi, kusjuures eksamikomisjon võib nõuda kutsetaotlejailt täiendavaid seletusi nende tööala ja täidetud praktika kohta.

§ 25. Kool võib kutseeksami õiendajailt võtta eksamimaksu eksamil tekkivate kulude katteks, kuni 5 krooni isikult.

§ 26. Käesolev määrus hakkab kehtima 1. aprillil 1938. Samast ajast kaotab kehtivuse Linnas asuvate ühe- ja kaheaastase õppeajaga kodumajapidamiskoolide (kodumajanduskoolide) ja kokakooli tunnikava määrus (RT 1937, 63, 547).

Tallinnas, 15. märtsil 1938. Nr. 4393.

Haridusminister A. Jaakson.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

---

242. Maal asuvate üheaastase õppeajaga kodumajanduskoolide õppetöö korraldamise määrus.

Antud Haridusministri poolt 15. märtsil 1938.

Alus: Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse §§ 19, 55, 63, 64, 65, 71, 85, 86, 96 ja 121 (SK VI 1938, 1, 6).

§ 1. Maal asuvad üheaastase õppeajaga kodumajanduskoolid on keskastme kodumajanduslikud õppeasutised, mis annavad õpilasile praktilisi oskusi ja teadmisi edukaks kodumajapidamiseks.

§ 2. Kooliaasta kodumajanduskoolis loetakse 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini, kusjuures õppetöö algab 15. jaanuaril ja kestab 42 õppenädalat.

Kodumajanduskooli juures töötavas koduabiliste klassis algab õppetöö 15. oktoobril ja lõpeb 30. aprillil.

Suvel on õpilastel 2—3 nädalane õppetöövaheaeg. Suvise kui ka pühadevaheaja ning õppetöö lõpu määrab õppenõukogu, teatades sellest Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonnale.

§ 3. Kodumajanduskooli õpilasiks võetakse vastu isikuid, kes on vähemalt 16 aastat vanad ja lõpetanud 6-klassilise algkooli, kusjuures eesõigus antakse neile, kes on vastaval alal enne praktiseerinud või lõpetanud täienduskooli.

Vabade kohtade puhul võib õppenõukogu oma eriotsusega võtta vastu ka neid, kes ei vasta eelmises lõikes nimetatud nõudeile.

Koduabiliste klassi võetakse vastu naisõpilasi, kes on vähemalt 17 aastat vanad ja töötanud vähemalt ühe aasta talumajapidamises.

Õpilaste vastuvõtmine toimub enne õppetöö algust.

§ 4. Kui § 3 esimeses ja viimases lõikes toodud tingimusile vastavaid kooli astuda soovijaid on rohkem kui vabu kohti, võib õppenõukogu tarbekorral korraldada ka võistluskatseid.

§ 5. Õpilaste normaalarvuks klassikomplekti kohta on 30.

Õppepraktika tundideks jaotatakse õpilased normaalselt kolme rühma; kui õpilaste arv on üle 45, siis võib Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakond anda loa ka neljas rühmas töötamiseks; kui aga õpilaste arv langeb alla 24, siis otsustab rühmitamise küsimuse Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakond.

Kui õpilaste arv on alla 20, siis Haridusminister määrab õpilaste minimaalarvu, mille juures võib klassikomplekti avada.

§ 6. Kõik õpilased on kohustatud elama kooli internaadis.

§ 7. Koolis on kehtiv alljärgnev tunnikava:

Õppeained	Kodumajanduskoolis		Koduabiliste klassis	
	Klassi-tunde	Õppe-prakt. tunde	Klassi-tunde	Õppe-prakt. tunde
1. Toitmisõpetus ühes toiduvalmistamisega . . .	3	10	3	15
2. Kodukorrashoid, pesupesemine ja triikimine .	1	1	—	4
3. Kodukorrastus ühes arvepidamisega	1	—	1	—
4. Perekonna- ja ühiskonnaõpetus	2	—	1	—
5. Lastehoid ja -kasvatus	1	1	—	—
6. Tervishoid	1	—	—	—
7. Tervishoid ja lastehoid	—	—	1	—
8. Rõivastus, kodukaunistus ja kangakudumine .	2	8	1,5	6
9. Aiandus ja mesindus	3	4	1,5	2
10. Looma- ja linnukasvatus	3	4	3	9
11. Õppenõukogu poolt määratavad ained	3	—	—	—
Kokku õpilase kohta	20	28	12	36

§ 8. Koolides, kus puudub võimalus lastehoiu ja -kasvatuse õppepraktika korraldamiseks, tuleb tunnikavas seks otstarbeks ette nähtud tunnid kasutada õppenõukogu määramisel ja Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori kinnitamisel teistel aladel.

§ 9. Nii klassi- kui ka õppepraktikatunnid koondatakse õppenõukogu poolt vastavalt sesoonilisele tööjärjestusele kooli talumajapidamises ja internaadis, aga nõnda, et nädalatundide üldarv ei muutuks.

§ 10. Peale tunnikavas ettenähtud õppetöö on õpilased õppejõudude juhtimisel ja järelevalvel kohustatud osa võtma kooliruumide korrashoiuga ja internaadiga seoses olevaist töödest.

§ 11. Koolijuhataja esitab õppetöö algul tundide jaotuse õppejõudude vahel ühes õppenõukogu poolt määratud tundide kasutamisega Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonnale kinnitamiseks.

§ 12. Õppenõukogu võib teha tunnikavas ja õppetöö korralduses vähemaid muudatusi Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna loal.

§ 13. Kodumajanduskooli ja koduabiliste-klassi lõpetajaile korraldatakse lõppeksam, mis sisaldab järgmist:

1) toiduvalmistamise alal lühiajaline praktiline ülesanne ühes kalkulatsioonidega ja seletuste andmisega;

2) rõivastuse ja kodukäsitöö alal aasta- ja lõpptöö hindamine;

3) kodukorrastuse, kodukorrashoiu ja tervishoiu alal suuline katse;

4) aianduse ja loomakasvatuse alal suuline katse.

§ 14. Eksamikomisjoni moodustavad: koolijuhataja, aineõpetajad ja Kodumajanduskoja esindaja.

Tarviduse korral võib Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori määramisel eksamikomisjoni täiendada kooli ülalpidaja või hoolekogu esindajaga, kohaliku koolivalitsuse ja Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna esindajaga.

Eksamikomisjoni juhatajaks on koolijuhataja. Eksamikomisjon on otsusevõimeline, kui koos on komisjoni juhataja ja vastavad aineõpetajad.

§ 15. Õpilased, kelle eksami tulemused kui ka teadmised ja võimed kõigis koolis õpitud sunduslikes aineis ning käitumine on hinnatud vähemalt rahuldavaiks, saavad koolilt õppenõukogu otsusel Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori poolt kinnitatud vormi järgi lõputunnistuse, millele kirjutavad alla koolijuhataja ja aineõpetajad ning võimaluse korral teised eksamikomisjoni liikmed.

Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakond võib kooli õppenõukogu ettepanekul lubada anda lõputunnistuse ka õpilasele, kelle teadmised ja võimed ühes aines, mis ei kuulu eksamiainete hulka, on hinnatud puudulikeks.

§ 16. Õpilasile, kes kooli õppeaja kestel on edukalt õppinud, kuid kelle teadmised ja võimed ühes või kahes eksamiaines on eksamikomisjoni poolt tunnustatud mitterahuldavaiks, võib eksamikomisjon neis aineis määrata uue katse § 14 nimetatud komisjoni ees nelja kuu kestel.

§ 17. Eksamikomisjoni poolt lõputunnistuse vääriliseks tunnustatud õpingute lõpetajad, kes on pärast kooli lõpetamist praktiseerinud vähemalt 10 kuud õppekodus või täitnud vähemalt 10-kuulise Eesti Maanaiste Kesk-seltsi poolt küllaldaseks tunnustatud ja Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna vastava nõuniku poolt kinnitatud praktika, omandavad koduabilise nimetuse ja neile antakse kooli poolt vastav tunnistus Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori poolt kinnitatud vormi järgi.

Õppenõukogu algatusel ja käesoleva paragrahvi esimeses lõikes ettenähtud korras võib tunnustada küllaldaseks ka praktika, mis on täidetud enne kooli astumist.

§ 18. Kodumajanduskooli ja koduabiliste-klassi õpingute lõpetajad, kes on omandanud lõputunnistuse enne käesoleva korralduse kehtimahakkamist ning on täitnud § 17 nõutud praktika, saavad koduabilise nimetuse ja tunnistuse samas paragrahvis ettenähtud korras.

§ 19. Käesolev määrus hakkab kehtima 1. aprillil 1938.

Tallinnas, 15. märtsil 1938. Nr. 4391.

Haridusminister A. Jaakson.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

---

243. Kodunduskeskkoolide õppetöö korraldamise määrus.

Antud Haridusministri poolt 15. märtsil 1938.

Alus: Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse §§ 57, 63, 64, 65, 68, 71, 85, 86 ja 123 (SK VI 1938, 1, 6).

§ 1. Kodunduskeskkoolid on 3- või 4-aastase õppeajaga keskastme kodumajanduslikud õppeasutised, mis valmistavad ette õppinud perenaise kutsele.

§ 2. Õppetöö alguse ja vaheaegade ning 4-aastase õppeajaga kodunduskeskkoolis ka õppetöö lõpu kohta on kehtivad samad tähtajad, mis määratakse Haridusministri poolt keskkoolide kohta. Maal asuvais 3-aastase õppeajaga kodunduskeskkoolides kestab õppetöö 42 õppenädalat aastas.

§ 3. Peale hariliku õppetöö on 4-aastase õppeajaga kodunduskeskkoolis suvine õppepraktika, mis korraldatakse järgmiselt:

1) I ja II õppeaasta vahel õppenõukogu määramisel kodused õppeprojektid ja 1—2-nädalane õppepraktika kooli juures kodunduse erialadel;

2) II ja III õppeaasta vahel õppenõukogu määramisel kodused õppeprojektid ja 2—3-nädalane õppepraktika kooli juures kodunduse erialadel;

3) III ja IV õppeaasta vahel 6-nädalane õppepraktika õppekodus või õppenõukogu poolt heakskiidetud kodus või asutises.

§ 4. Õpilasiks võetakse vastu 6-klassilise algkooli lõpetanud naisõpilasi, kes on õiendanud vähemalt rahuldavalt vastuvõtueksamid kirjalikult eesti keeles ja matemaatikas. Õppenõukogu võib tarviduse korral omal äranägemisel määrata peale kirjaliku samades ainetes ka suulise eksami — kas kõigile või üksikuile kooli astujaile. Peale selle peab kooli astuja osutama eeldusi kodumajanduse alal töötamiseks, mille üle otsustab õppenõukogu.

Eksamid korraldatakse kevadel pärast õppetöö lõppu ja vabade kohtade puhul ka sügisel enne õppetöö algust. Eksamite tähtpäevad määrab Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakond vähemalt üks kuu enne eksamite algust, ära kuulanud koolide õppenõukogude ettepanekud.

§ 5. Õpilaste normaalarvuks klassikomplekti kohta on 20 ja maksimaalarvuks linnas asuvais koolides 24 ja maal asuvais koolides 30. Kui õpilaste arv on alla 20, siis Haridusminister määrab õpilaste minimaalarvu, mille juures võib klassikomplekti avada.

Üle maksimaalarvu võib õpilasi võtta vastu ainult Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori loal; kui on lubatud võtta õpilasi vastu üle maksimaalarvu ja eelarves ettenähtud krediidid seda võimaldavad, võib Haridusminister lubada õppepraktika tundideks rühmitada õpilased kahte rühma.

§ 6. Kodunduskeskkoolis on kehtiv alljärgnev tunnikava:

Õppeained	Nädalatundide arv klassides								
	3-aastases koolis				4-aastases koolis				
	I	II	III	Kokku	I	II	III	IV	Kokku
1. Eesti keel ja kirjavahetus	3	4	3	10	3	3	3	3	12
2. Võõrkeel (inglise k.)	4	3	3	10	4	3	3	3	13
3. Matemaatika	3	3	2	8	3	3	2	2	10
4. Botaanika, zooloogia ja mikrobioloogia	2	1	—	3	2	2	—	—	4
5. Keemia	—	2	—	2	—	2	—	—	2
6. Füüsika	1,5	1	—	2,5	2	1	—	—	3
7. Maateadus ja majandus-geograafiaga	—	—	2	2	—	—	—	2	2
8. Kultuuri- ja kunstiajalugu	—	2	—	2	—	3	—	—	3
9. Kodaniku-, ühiskonna- ja perekonnaõpetus	—	—	2	2	—	—	1	2	3
10. Kodukorrastus ühes perekonnaarvepidamisega	1	—	1	2	1	—	—	2	3
11. Kodukorrashoid ja pesupesemine	2	1	—	3	2	—	1	1	4
12. Elamu, selle sisustamine ja kaunistamine	—	1	—	1	—	—	2	—	2
13. Rõivastus ühes kodukäsitööga ja tarbeainetõpetusega	4	4	4	12	4	4	6	6	20
14. Kangakudumine	2	2	4	8	—	—	—	—	—
15. Joonistamine, joonestamine ja kompositsioon	2	1	1	4	2	2	2	—	6
16. Lastehoid ja -kasvatus	—	—	3	3	—	—	1	3	4
17. Tervishoid ühes inimese anatoomia ja füsioloogiaga	—	1,5	—	1,5	—	—	2	—	2
18. Toitmisõpetus ühes toiduvalmistamise ja konservimisega	7	6	8	21	8	8	10	8	34
19. Aiandus	4	4	4	12	2	2	2	2	8
20. Võimlemine	1	1	1	3	1	1	1	1	4
21. Laulmine	1	1	1	3	1	1	1	1	4
22. Põllumajandus ühes taluarvepidamisega	—	1	2	3	—	—	—	—	—
23. Loomakasvatus	2	2	1	5	—	—	—	—	—
24. Õppenõukogu poolt määratavad ained	0,5	0,5	—	1	1	1	1	2	5
Kokku:	40	42	42	124	36	36	38	38	148

§ 7. Õppenõukogu võib koondada üksikute õppeainete tunde teatavale aastaajale tingimusel, et nädalatundide üldarv ei muutuks.

§ 8. Peale tunnikavas ettenähtud õppetöö on õpilased õppejõudude juhtimisel ja järelevalvel kohustatud võtma osa kooli ruumide korrashoiuga, internaadiga, tellimistöödega ja talumajapidamisega seoses olevaist töödest, kusjuures tööpäeva pikkus ei või tõusta keskmiselt üle 8 tunni.

§ 9. Koolijuhataja esitab enne õppetöö algust tundide jaotuse õppejõudude vahel ühes õppenõukogu poolt määratavate tundidega kinnitamiseks Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonnale.

§ 10. Õppenõukogu võib teha tunnikavas ja õppetöö korralduses vähemaid muudatusi Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna loal.

§ 11. Kooli lõpetajaile, kes soovivad omandada lõputunnistusi, korraldatakse koolis koolitöö lõpul lõppeksam, mis on ühtlasi ka õppinud perenaise kutseeksamiks.

Lõppeksam sisaldab järgmist:

1) toiduvalmistamise alal kirjalik ülesanne ühes toidusedelite kalkulatsioonide ja eelarve koostamisega;

2) rõivastuse ja kodukäsitöö alal aasta- ja lõpptöö hindamine;

3) kodukorrastuse, kodukorrashoiu ja pesupesemise alal suuline katse;

4) maal asuvais koolides lisaks eelmistele suuline katse õppenõukogu määramisel kas aianduse- või linnu- ning loomakasvatuse alal.

Peale eelnimetatute korraldatakse veel kaks katset Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna igakordsel määramisel.

§ 12. Eksamikomisjoni moodustavad: koolijuhataja, aineõpetajad ja Kodumajanduskoja esindaja.

Tarviduse korral võib Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori määramisel eksamikomisjoni täiendada kooli ülalpidaja või hoolekogu esindajaga, kohaliku koolivalitsuse ja Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna esindajaga.

Eksamikomisjoni juhatajaks on koolijuhataja või tema asetäitja. Eksamikomisjon on üksikute ainete eksamineerimisel otsusevõimeline, kui koos on komisjoni juhataja ja vastava aine õpetaja.

§ 13. Õpilased, kelle eksamitulemused kui ka teadmised ja võimed kõigis koolis õpitud sundluslikes aineis on hinnatud vähemalt rahuldavaiks, saavad koolilt õppenõukogu otsusel Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori poolt kinnitatud vormi järgi lõputunnistuse.

Need kooli lõpetajad, kelle teadmised ja võimed ühes aines, mis ei kuulu kodunduslike eriainete hulka, on hinnatud puudulikeks, kuid kes osutavad eeldusi edukaks tööks kodunduse alal, võivad saada eksamikomisjoni tulemustel õppenõukogu eriotsuse põhjal koolilt ülalnimetatud lõputunnistuse.

Õppenõukogu otsuse põhjal varustatakse andekamate õpilaste lõputunnistus märkusega, mis annab õiguse astuda kõrgema astme kutsekooli, õpetajate seminari ja gümnaasiumi nende koolide suhtes ettenähtud vastuvõtmise korras.

§ 14. Õppenõukogu poolt lõputunnistuse vääriliseks tunnistatud õpingute lõpetajad, kes on pärast kooli lõpetamist rahuldavate tagajärgedega praktiseerinud vähemalt 10 kuud õppekodus või täitnud oma erialal vähemalt 10-kuulise praktika mõnes suuremas kodumajapidamises või asutises, mis Eesti Maanaiste Kesksseltsi või Eesti Naisliidu ettepanekul on Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna vastava nõuniku poolt kinnitatud, omandavad eel-

nimetatud õppenõukogu otsusel õppinud perenaise kutse ja neile antakse kooli poolt vastav kutsetunnistus.

Nõutava praktika arvestamiseks on vajalik õppekodu või Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna vastav tunnistus.

§ 15. Need kooli õpingute lõpetajad, kes on omandanud kooli lõputunnistuse enne käesoleva määruse kehtimahakkamist, omandavad samuti pärast § 14 ettenähtud praktika täitmist õppinud perenaise kutse ja saavad vastava kutsetunnistuse.

§ 16. Käesolevas määruses ettenähtud eksamikomisjonis võivad õiendada õppinud perenaise kutseeksami ka need õppinud majapidaja kutse omanikud, kes on oma erialal töötanud vähemalt kolm aastat ja omandanud Kodumajanduskoja poolt tunnustatud praktika. Nimetatud kutseeksam sisaldab § 11 loetletud katseid, välja arvatud Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna poolt määratud katsed, kusjuures töö hindamine rõivastuse ja kodukäsitöö alal toimub lühiajalise praktilise ülesande alusel. Eksami õiendanuile antakse eksamikomisjoni poolt õppinud perenaise kutsetunnistus Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna poolt kinnitatud vormi järgi.

§ 17. Kool võib tarbekorral võtta eksamimaksu eksamil tekkivate kulude katteks kuni 5 krooni isikult.

§ 18. Käesolev määrus hakkab kehtima 1. aprillil 1938.

Tallinnas, 15. märtsil 1938. Nr. 4392.

Haridusminister A. Jaakson.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

---

244. Majandusministri korraldus aktsiaseltsi „Mobile", Tallinnas, mõnesuguste dokumentide sularahas tempelmaksmise korra kohta.

Alus: Tempelmaksu seaduse § 17 p. 19 (RT 1928, 45, 262).

§ 1. Luban aktsiaseltsile „Mobile", Tallinnas, tempelmaksta sularahas Riigi Teatajas 1937, 21, 176 avaldatud alustel ja korras järgmised dokumendid:

1) ostu-müügilepingud,
2) aktsiaseltsi poolt väljaantavad arved ja saatekirjad,
3) aktsiaseltsile antavad võlakohustused ning
4) välismaalt saadavad arved ja väljavõtted raamatutest.

§ 2. Tähendatud dokumentide tempelmaksu arvestamiseks peetakse üks tempelmaksuraamat aktsiaseltsi peakontoris Tallinnas.

§ 3. Käesolev korraldus hakkab kehtima 1. aprillist 1938.

Tallinnas, 18. märtsil 1938. Nr. 363/G-37.

Majandusminister K. Selter.

Maksudevalitsuse direktor H. Kukk.

---

245. Teedeministeeriumi vabateenijate koosseisu muutmise ja täiendamise määrus.

Antud Teedeministri poolt kokkuleppel Majandusministriga 28. veebruaril 1938.

Alus: Riigiteenijate tasude seaduse § 5 (RT 1935, 31, 262).

§ 1. Teedeministeeriumi vabateenijate koosseisu määrus (RT 1937, 83, 691) muudetakse ja täiendatakse järgmiselt:

Teenistuskoha nimetus	I rajoon		II rajoon		Täiendused
	Arv	Kuupalk Kr.	Arv	Kuupalk Kr.	
Koosseisust kustutatakse:					
I. Keskasutis.					
Vanem arhitekt eriteadlane	1	280	—	—	
Insener	1	200	—	—	
Tehnik-joonestaja	2	100	—	—	
VI. Avalikkude Tööde Osakond.					
Avalikkude tööde revident	1	155	—	—	
Arveametnik-kalkulaator .	1	100	—	—	
Joonestaja	1	80	—	—	
Autojuht	1	100	—	—	Korter, küte, valgustus
Vanem arhitekt	1	200	—	—	Tasu makstakse ehituskrediidist
Arhitekt	1	185	—	—	„
Insener	1	185	—	—	„
Koosseisu täiendatakse:					
VI. Ehitusvalitsus.					
Vanem arhitekt-eriteadlane	1	280	—	—	
Insener	1	200	—	—	
Revident	1	170	—	—	
Tehnik-joonestaja-konstruktor	1	130	—	—	
Joonestaja	2	100	—	—	
Vanem kantseleiametnik .	1	67	—	—	
Autojuht	1	100	—	—	Korter, küte, valgustus

§ 2. Käesolevat määrust kohaldatakse alates 1. veebruarist 1938.

Tallinnas, 17. märtsil 1938.

Teedeministri k.t. P. Lill.

Valga linnavolikogu poolt 17. veebruaril 1938 vastu võetud ja Siseministri poolt 10. märtsil 1938 kinnitatud

246. Valga linna kauplemisaja sundmäärus.

Alus: Linnaseaduse § 108 p. 26 ja Kaupluste, ladude ning kontorite teenijate normaalpuhkeaja kindlustamise seaduse § 9.

§ 1. Valga linna administratiiv-piires on kauplemine ja töötamine lubatud tööpäevadel:

a) kauplustes, kontorites ja ladudes, välja arvatud käesoleva paragrahvi teistes punktides loetletud erandid:
1. jaanuarist 1. oktoobrini kella 8—17,
1. oktoobrist 31. detsembrini kella 8—18;

b) kauplustes, mis teotsevad III järgu äritunnistuste alusel ja kus müüakse leiba, saia, piima (lahtiselt) ja piimasaadusi, liha ja lihasaadusi, kalu ja teisi toitaineid; šokolaadikompveki, pagari- ja kondiitrikauplustes:
1. jaanuarist 1. juunini kella 7—18,
1. juunist 1. oktoobrini kella 6—18,
1. oktoobrist 31. detsembrini kella 7—19;

d) lina ja linaseemne kauplustes ja ladudes kella 6—17;

e) seltside, klubide, näituste ja kinode alkoholita einelaudades kella 9—24;

f) alkoholita einelaudades — söögimajades, kohvikutes, teemajades ja võõrastemajade einelaudades kella 7—22;

g) saunades kella 10—24;

h) kioskites, kus kaubeldakse ajalehtedega ja ajakirjadega, maiustustega, karastavate jookidega, aedviljasaadustega, nagu õunad, marjad jne., tuletikkudega ja tubakasaadustega kella 7—22.
Kioskiks loetakse eraldi ehitatud müügikohta, milles müüakse kaupu avause (luugi) kaudu.

§ 2. Kauplemine lõpetatakse vaiksel laupäeval, nelipühi laupäeval, võidupüha laupäeval (22. juunil), jõululaupäeval ja vana-aastal (31. detsembril)
§ 1 lit. a ja d all tähendatud kauplustes kell 14,
§ 1 lit. b all tähendatud kauplustes kell 17,
alkoholita einelaudades, söögi- ja teemajades ning kohvikutes — kell 22 ja saunades — kell 21.

§ 3. Pühapäevad ja pühad jagatakse käesolevas määruses kahte liiki:
I liik — ülestõusmise-, nelipühi- ja jõulupühade esimene päev;
II liik — kõik ülejäänud pühad ja pühapäevad (nädalapühad).

§ 4. I liigi pühadel on kauplemine üldse keelatud, peale nelipüh[i] esimese päeva, mil lubatakse kaubelda: söögimajades, teemajades, kohvikutes, klubide ja seltside einelaudades kella 8—22.

§ 5. II liigi pühadel on kauplemine lubatud:

a) kõigis toitainete kauplustes, mis tähendatud käesoleva määruse § 1 lit. b all — kella 7—9;

b) seltside, klubide, näituste ja kinode alkoholita einelaudades kella 9—24;

d) söögimajades, teemajades, kohvikutes ja võõrastemajade alkoholita einelaudades kella 8—22;
e) marja- ja puuvilja müügikohtades kella 12—16;
f) saunades kella 6—9;
g) § 1 lit. h all tähendatud kioskites kella 8—22;
h) Valga linnas korraldatavate põllumajanduse, kaubanduse ja tööstuse näituste ja laulupidude ajal ning viimasel nädalapühal enne ülestõusmisepühi ja enne jõululaupäeva käesoleva sundmääruse § 1 lit. a ja b all tähendatud kauplustes kell 12—16.

§ 6. Valga linna vabastamispäeval 1. veebruaril lõpetatakse töö ja tegevus kõigis kauplustes ja ettevõtetes kell 16.

§ 7. Linna tänavail ja avalikel platsidel on keelatud linnavalitsuse loata kauplemine saia, jäätise, maiustuste, puu- ning aedviljasaadustega.

§ 8. Iga kaupluse kohta on kehtiv ainult üks, lühim, kauplemisaeg, hoolimata sellest, et seal kaubeldakse mitmet liiki kaupadega ja mitme äritunnistuse alusel. Pärast lühima kauplemisaja lõppu pole lubatud samas ruumis jätkata kauplemist kaupadega, mis võimaldavad pikemat kauplemisaega.

§ 9. Ajal, mil kauplemine käesoleva sundmääruse järgi keelatud, peavad kauplusse pääsemiseks määratud uksed olema suletud.

Kaubanduslik tegevus, mis seotud nende isikute nõuete rahuldamisega, kes tulnud kauplusse enne määruses ettenähtud äride lahtioleku aja lõppu, võib kesta tähendatud nõuete rahuldamiseks ka pärast kaupluste sulgemist, kuid mitte üle ühe tunni.

§ 10. Käesolev sundmäärus peab olema välja pandud igas kaupluses ja äriettevõttes nähtavale kohale.

§ 11. Käesolev sundmäärus ei ole kehtiv apteekide, juukselõikuse töökodade, bensiini automaatjaamade, turgudel kauplemise ja alkoholiste jookidega restoranide kohta.

§ 12. Käesoleva sundmääruse vastu eksijad võetakse vastutusele Kriminaalseadustiku põhjal.

§ 13. Käesolev sundmäärus astub jõusse viieteistkümnendal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

Samast ajast kaotab kehtivuse Valga linnavolikogu poolt 10. oktoobril 1935 vastu võetud Sundmäärus kauplemisaja kohta Valga linnas (RT 1935, 106).

Linnapea T. Villa.

Sekretär A. Paim.

Viljandi linnavolikogu poolt 28. veebruaril 1938 vastu võetud

247. Viljandi linnatapamaja taksid 1938/1939 majandusaastaks.

Kinnitatud Põllutööministri poolt 11. veebruaril 1938.

Maks tapamaja tarvitamise eest loomade tapmise juures:

hobuselt	Kr.	1.55
veiselt eluskaaluga üle 650 kg	„	1.80
pullilt eluskaaluga üle 330 kg	„	1.80
lehmalt „ „ 330 „	„	1.80
veiselt „ alla 330 „	„	1.55

vasikalt . . . . . Kr. —.45
lambalt . . . . . „ —.40
sealt üle 200 kg . . . . . „ 2.75
„ 160—200 kg . . . . . „ 2.50
„ 130—160 „ . . . . . „ 2.25
„ 100—130 „ . . . . . „ 1.80
„ 65—100 „ . . . . . „ 1.35
„ 30— 65 „ . . . . . „ —.70
„ alla 30 „ . . . . . „ —.45

Maks tapetult sissetoodud loomade liha järelevaatuse eest:

veise veerandilt üle 80 kg . . . . . Kr. —.45
„ „ „ 40 „ . . . . . „ —.45
„ „ alla 40 „ . . . . . „ —.35
vasikalt . . . . . „ —.45
lambalt . . . . . „ —.40
sealt üle 200 kg . . . . . „ 2.75
„ 160—200 kg . . . . . „ 2.50
„ 130—160 „ . . . . . „ 2.25
„ 100—130 „ . . . . . „ 1.80
„ 65—100 „ . . . . . „ 1.35
„ 30— 65 „ . . . . . „ —.70
„ alla 30 „ . . . . . „ —.45
seasingilt . . . . . „ —.20
lambasingilt . . . . . „ —.05

Maks kaalumise eest tapamaja kaalukojas:

veiselt elusalt ja tapetult . . . . . „ —.20
vasikalt „ „ „ . . . . . „ —.10
lambalt „ „ „ . . . . . „ —.10
sealt ja singilt (sead elusalt ja tapetult) . . . . . „ —.10
kaalumiselt tapamajas tapetud loomade eest . . . . . „ —.05

Maks talliruumide tarvitamise eest tapamajja tapmiseks toodud loomadelt:

veiselt ööpäeva või selle osa eest . . . . . Kr. —.25
sealt „ „ „ „ „ . . . . . „ —.15
vasikalt ja lambalt ööpäeva või selle osa eest . . . . . „ —.10

Maks tapetud loomade hoiuruumi tarvitamise eest:

veiselt ööpäeva või selle osa eest . . . . . „ —.50
sealt „ „ „ „ „ . . . . . „ —.25
lambalt ja vasikalt ööpäeva või selle osa eest . . . . . „ —.20

Destilleeritud vee müük:

liitri hind . . . . . „ —.04

Steriliseeritud liha müük:

kilogrammi hind . . . . . „ —.08

Maks suurte loomade uimastamise eest:

veiselt ja sealt . . . . . „ —.10

Linnapea A. Maramaa.

Sekretär R. Sillandi.

Rakvere linnavolikogu poolt 17. veebruaril 1938 vastu võetud ja Põllutööministri poolt 8. märtsil 1938 kinnitatud

248. Rakvere linnatapamaja taksid 1938/1939 majandusaastaks.

I. Loomade sanitaarse järelevaatuse ja karjaaia tarvitamise eest:

1.	Suurelt loomalt	Kr. —.20
2.	Väikselt loomalt	„ —.10

II. Kaalumise eest:

1.	Elusalt suurelt loomalt	„ —.25
2.	„ väikselt	„ —.15
3.	Tapetud looma ühekordse kaalumise eest	„ —.10

III. Tallide tarvitamise eest ühe ööpäeva pealt:

1.	Suurelt loomalt	„ —.25
2.	Väikselt loomalt	„ —.10
3.	Sealt	„ —.15

IV. Tapamaja tarvitamise eest loomade tapmiseks:

1.	Hobused	„ 2.50
2.	Veised üle 650 kg elusalt	„ 3.—
3.	Pullid üle 330 kg elusalt	„ 2.50
4.	Lehmad üle 330 kg elusalt	„ 2.—
5.	Veised alla 330 kg elusalt	„ 1.50
6.	Vasikad	„ —.65
7.	Lambad	„ —.60
8.	Põrsad kuni 30 kg	„ —.50
9.	Sead 30— 65 kg	„ —.80
10.	„ 65—100 „	„ 1.60
11.	„ 100—130 „	„ 2.—
12.	„ 130—160 „	„ 2.75
13.	„ 160—200 „	„ 3.25
14.	„ üle 200 „	„ 3.60

V. Tapetult sissetoodud loomade järelevaatuse eest:

1.	Veised üle 160 kg	„ 2.30
2.	Veised alla 160 kg	„ 1.80
3.	Vasikad	„ —.65
4.	Lambad	„ —.60
5.	Põrsad kuni 30 kg	„ —.50
6.	Sead 30— 65 kg	„ —.80
7.	„ 65—100 „	„ 1.60
8.	„ 100—130 „	„ 2.—
9.	„ 130—160 „	„ 2.75
10.	„ 160—200 „	„ 3.25
11.	„ üle 200 „	„ 3.60
12.	Seasingilt	„ —.25
13.	Lambasingilt	„ —.10
14.	Hobuselt	„ 2.50

VI. Loomade tapmise eest tapamaja lihunikule p. IV tähendatud loomade eest:

1. Pp. 2— 5 . . . . . Kr. 1.—
2. „ 6— 8 . . . . . „ —.30
3. „ 9—14 . . . . . „ 1.—

Märkus. Linnaelanikkudel on seaveovanker sigade tapamajja viimiseks maksuta kasutada.

Linnapea H. Aviksoo.
Sekretär Joh. Kadaja.

Valga ajutiselt maavalitsuselt 17. veebruaril 1938 vastu võetud ja Siseministrilt 4. märtsil 1938 kinnitatud

249. Valgamaa heakorra sundmäärus.

Alus: Kohaliku omavalitsuse korralduse määruse elluviimise määruse I osa lisa (VSKK 1917, 173, 953) § 7, Kubermangu ja maakonna semstvo seaduse (VSKK 1917, 157, 870) § 108 p. 10 ja Maakondade ajutise valitsemise seaduse (RT 1934, 5, 40) § 5 ja 6.

§ 1. On keelatud alkoholiste jookide joomine Siseministri poolt kinnitatud alevike ja raudteejaamade ehituspiirkondade piires asuvatel avalikel teedel, puiesteedel ja tänavatel, avalikes parkides ja aedades, laada- ja turuplatsidel, sissesõiduhoovides ning muudel alatiselt või ajutiselt üldtarvitamiseks määratud maa-aladel ja avalikeks tunnustatud hoonetes, välja arvatud kohtades ja ajal, kus ja millal alkoholiste jookide müük ja kohaltarvitamine on lubatud kehtivate seaduste alusel.

§ 2. On keelatud avalike teede ja tänavate ääres, avalikes parkides ja muudel üldtarvitamiseks määratud maa-aladel kasvavate puude ja põõsaste ning nende okste, õite, lehtede ja tugede rikkumine raiumise, murdmise või lõikamise teel.

§ 3. Käesoleva sundmääruse rikkujad võetakse vastutusele Kriminaalseadustiku alusel ja korras.

§ 4. Käesolev sundmäärus hakkab kehtima viieteistkümnendal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

Maavalitsuse abiesimees V. Maidre.
Sekretäri k.t J. Saul.

Pärnu ajutise maavalitsuse poolt 8. märtsil 1938 vastu võetud ja Siseministri poolt 10. märtsil 1938 kinnitatud

250. Pärnumaal jalgrataste registreerimise ja jalgratastel sõitmise sundmäärus.

Alus: Semstvo seaduse (VSKK 1917, 157, 870) § 108 p. II, Eesti ajut. omav. seaduse maksmapanemise määruse (VSKK 1917, 173, 953) § 7 ja Maakondade ajutise valitsemise seaduse (RT 1934, 5, 40) § 5 ja 6.

§ 1. Isikud, kellel on sõiduks tarvitatavad jalgrattad alalise asukohaga Pärnumaa valdade piires, on kohustatud neid igal aastal registreerima alalise asukoha vallavalitsuses hiljemalt 1. maiks.

Pärast seda tähtaega soetatud või valda toodud jalgrattad peab registreerima 7 päeva jooksul.

§ 2. Registreerimisel peab registreeritav jalgratas vallavalitsusele ette näidatama, üles antama selle omaniku nimi ja elukoht, ning esitatama tõendused jalgratta omandusõiguse kohta (endine registreerimistunnistus, ärist antud tõendus, endise omaniku registreerimistunnistus allkirjaga müümise kohta, v.m.s.).

§ 3. Registreerimisel antakse jalgrattaomanikule vallavalitsuselt:

1) registreerimistunnistus, milles tähendatakse jalgrattaomaniku nimi ja elukoht, registreerimismärgi number ja jalgratta tunnused; jalgrattasõidul peab tunnistus alati kaasas olema;
2) jalgratta registreerimismärk, mis peab olema kinnitatud jalgratta taha raami või porikaitse külge; registreerimismärk peab olema tagant vaadates täiesti nähtav ja tuleb hoida alati loetavas seisukorras.

Registreerimismärgiks on 12×7 sm suurune plekist tahvel, millele kollasele põhjale musta kirjaga on kirjutatud registreerimise järjenumber ja sellest vasakul ülal täht P ning tähe all joonega eraldatult registreerimisaasta kaks viimast numbrit (Näit: $\frac{P}{38}$ 865).

Registreerimise järjenumbrid valdade vahel määratakse järgmiselt:

Abja	vald	nr.nr.	1	kuni	300	ja	10001	kuni	10300
Are	„	„	301	„	550	„	10301	„	10550
Audru	„	„	551	„	850	„	10551	„	10850
Enge	„	„	851	„	1050	„	10851	„	11050
Hallinga	„	„	1051	„	1350	„	11051	„	11350
Häädemeeste	„	„	1351	„	1500	„	11351	„	11500
Jäärja	„	„	1501	„	1750	„	11501	„	11750
Jõõpre	„	„	1751	„	1900	„	11751	„	11900
Kaelase	„	„	1901	„	2100	„	11901	„	12100
Kaisma	„	„	2101	„	2350	„	12101	„	12350
Karksi	„	„	2351	„	2550	„	12351	„	12550
Kihnu	„	„	2551	„	2600	„	12551	„	12600
Kilingi	„	„	2601	„	2850	„	12601	„	12850
Koonga	„	„	2851	„	3500	„	12851	„	13500
Laatre	„	„	3501	„	3650	„	13501	„	13650
Laiksaare	„	„	3651	„	3850	„	13651	„	13850
Lelle	„	„	3851	„	4200	„	13851	„	14200
Orajõe	„	„	4201	„	4400	„	14201	„	14400
Pati	„	„	4401	„	4650	„	14401	„	14650
Penuja	„	„	4651	„	4750	„	14651	„	14750
Polli	„	„	4751	„	4900	„	14751	„	14900
Pornuse	„	„	4901	„	5050	„	14901	„	15050
Pöögle	„	„	5051	„	5100	„	15051	„	15100
Reiu	„	„	5101	„	5200	„	15101	„	15200
Sauga	„	„	5201	„	5450	„	15201	„	15450
Seliste	„	„	5451	„	5750	„	15451	„	15750
Suigu	„	„	5751	„	5850	„	15751	„	15850
Taali	„	„	5851	„	6200	„	15851	„	16200
Tahkuranna	„	„	6201	„	6400	„	16201	„	16400
Talli	„	„	6401	„	6600	„	16401	„	16600

Tori	vald	nr.nr.	6601	kuni	7150	ja	16601	kuni	17150
Tõstamaa	„	„	7151	„	7500	„	17151	„	17500
Uue-Kariste	„	„	7501	„	7650	„	17501	„	17650
Uue-Vändra	„	„	7651	„	8150	„	17651	„	18150
Uulu	„	„	8151	„	8350	„	18151	„	18350
Vana-Kariste	„	„	8351	„	8550	„	18351	„	18550
Vana-Vändra	„	„	8551	„	9200	„	18551	„	19200
Vee	„	„	9201	„	9400	„	19201	„	19400
Viluvere	„	„	9401	„	9500	„	19401	„	19500
Voltveti	„	„	9501	„	9800	„	19501	„	19800
Võlla	„	„	9801	„	10000	„	19801	„	20000

§ 4. On keelatud käesoleva sundmääruse § 3 kirjeldatud registreerimismärke valmistada ilma vastava vallavalitsuse kirjaliku tellimiseta.

§ 5. On keelatud registreerimismärki tarvitada teise jalgratta küljes, mille jaoks see ei ole antud.

§ 6. Kaotatud registreerimismärk tunnistatakse maksvusetuks vallavalitsuse kuulutusega kaotaja kulul Pärnu Ajutise Maavalitsuse Teatajas.

Kaotatud või rikutud registreerimismärgi asemele antakse uus selle valmistuskulude tasumisel ja rikutud registreerimismärgi tagasitoomisel.

§ 7. On keelatud Pärnumaa valdade piires sõita jalgrattal, millel ei ole käesolevas või teistes vastavates määrustes ettenähtud korras antud registreerimismärki (sõidunumbrit).

§ 8. Käesoleva sundmääruse vastu eksijad langevad Kriminaalseadustikus ettenähtud karistuse alla.

§ 9. Käesolev sundmäärus hakkab kehtima viieteistkümnendal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

§ 10. Riigi Teatajas 1924, 103 avaldatud Sundmäärus jalgrataste registreerimise kohta Pärnu maakonnas ja viimase põhjal väljaantud registreerimistunnistused ning sõidunumbrid kaotavad kehtivuse 1. maist 1938.

Ajutise maavalitsuse esimees J. Marksoo.

Sekretär A. Lusik.

Kunda alevivalitsuselt alevivolikogu ülesannetes 14. jaanuaril 1938 vastu võetud ja Siseministrilt 31. jaanuaril 1938 kinnitatud

251. Sundmääruse tühistamine kuulutuste ja reklaamide pealt võetava maksu kohta Kunda alevis.

Tühistada Kunda alevivalitsuse poolt 28. aprillil 1922 vastu võetud ja RT 1922, 101/102 avaldatud Sunduslik määrus igasuguste kuulutuste ja reklaamide pealt võetava maksu kohta Kunda alevis.

Alevivanem (allkiri).

Alevisekretär R. Kelder.

Hind 20 senti. Riigi Trükikoja trükk.